

Mamadou Diabate's Percussion Mania

Kamalenya

Erőt, energiát és bátorságot bizonyítani, hogy felnőttek számítsunk, a legszebb hagyományok közé tartozik. Nem csak Afrikában, hanem - mint Jérôme Ségur lenyűgöző videója (Férfivá válás Melanéziában) mutatja - az egész világon is. Nálunk Afrikában a Mandé népeknél ezt "**Kamalenya**"-nak nevezik.

Együttesem neve, Percussion Mania, egyúttal programunk is: egy szédítő ritmuskavalkád. Nem csak mi zenészek esünk transzba amikor fellépünk... Ez a CD a "mi Kamalenya"-nk. Bár minden hangszerünk a nyugatafrikai zenehagyományból származik, zenénk nem hagyományos. Sokkal inkább európai életünk, koncertturnéink, más kultúrák zenészeivel való együttműködésünk formálta. Ennek ellenére CD-nkkel erőnk, energiánkat és bátorságunkat akarjuk bizonyítani, ahogy ezt az afrikai hagyományok megkövetelik.

1973-ban születtem, egy nyugatafrikai regős (jeli) dinasztia gyerekeként. A jelik évszázadok óta ápolják a zene történetmondás hagyományát. (Az első Diabate-t a 13. századi Szundzsata eposz említi.) Öt éves koromban kezdődött zenei képzésem, melynek során különböző zenész dinasztiáknál tanultam. Landaya nevű együttesem 1998-ban a burkina faso-i országos kultúrfesztiválon első díjat nyert. Komponálok, balafonon és különböző ritmushangszereken játszom. Az érdeklődőknek workshopokon mutatom meg a nyugatafrikai zenevilág sokféleségét.

Karim Sanou nem egy tipikus nyugatafrikai zenészdinasztiából származik. Annál inkább meglepő, hogy kora gyerekkorától kezdve szinte mindent arra tett fel, hogy zenész legyen. 1974-ben született és Bobo Dioulasso legrégebb és leghagyományosabb negyedében nőtt fel, ahol a zene, tánc, maszkkultusz az élet minden lényeges eseményét fémjelzi. Azon kívül, hogy tehetséges dzsembejátékos, a basszusdobot, a beszélődobot és a vadászlantot is kitűnően kezeli.

Louis Sanou 1982-ben, Bobo Dioulasso-ban született. Elmondása szerint 10 éves volt, amikor balafonjátékom hallatán eldöntötte, hogy zenész lesz, ha nagy lesz. A balafon és a dzsembe tanulás nehéz és hosszú évei után ma már nem csak kiváló dzsembe szólista, hanem egy igen jó balafonista is lett belőle. Egyike azon keveseknek, akik rendkívül komplikált és szeszélyesen ütemváltó szólóimhoz kíséretet tud játszani. Nagyon büszke vagyok rá.

1. Geleya (*Drágaság*)

Az élet nem könnyű. Mialatt ugyanannyi pénzért egyre többet kell dolgoznod, egyre emelkednek az árak. Mikor azt hiszed, hogy sikerült egy kis pénzt félretenned, rögtön ott egy új számla a postádban. Az élet nem könnyű...

2. Kamalenya (*Erő, Energia és Bátorság*)

Ez a zenedarab az én Kamalenyám és Afrika képe. Bár Európában élek, minden erőm és energiám Afrikából származik. Ott töltöttem gyerekkoromat, ott vannak a gyökereim. Ugyan mindenütt meg tudnék élni a világon, de első otthonom az Afrika és az is marad.

3. Hakili ani kunnadiya (*Értelem és szerencse*)

Ezt a repet az iskolás gyerekeknek komponáltam. Iskolázatlanság az egyik legnagyobb probléma a világon, különösen Afrikában. Ha nem tudsz írni és olvasni, semmi esélyed sincs a boldoguláshoz és nincs az a szerencse, ami ezen segíthetne. Szülőfalumban Torosszóban nem volt iskola, s szüleim nem engedhették meg maguknak, hogy városba küldjenek tanulni. Nagyon nehéz volt ezt a hátrányt behoznom.

4. Landaya denw (*A mi hagyományunk*)

Tiszteld szüleidet és néped hagyományait. Akkor is, ha úgy érzed, ellened vannak. Amit tőlük tanulhatsz, nem található a könyvekben.

5. Konoba (*Mint a keselyű*)

Szabadúszó zenészeknek nem könnyű a dolga. Néha úgy érzem magam, mint egy keselyű, amelynek bármilyen is az idő, fönn a magasban kell köröznie, hogy zsákmányt szerezhessen.

6. Tunga diyara (*Sikeres utazás*)

Nekem aktív közönségre van szükségem. Ezt nem könnyű elérni, ha egymás nyelvét nem értjük. Ezt a darabot Oroszországban komponáltam, ahol a kezdetben köszoborként ott ülő közönséget a koncert végére sikerült teljesen áthangolnom. Azóta tudom, hogy ezt mindig és mindenütt meg tudom majd csinálni. Ezt a számot azon barátaimnak ajánlom, akiktől sok segítséget kaptam: Andre Heller, Achim Tang, Willi Resetarits, Christian Kolonovits, Sigi Finkel, Werner Wurm, Thomas Berghammer, Arkady Shilkloper, Wolfgang Meyering, Horst Watzl és Franz Schmidjell.

7. Fato Foli (*Bolondozás*)

Ez a zeneszám úgy keletkezett, hogy amikor a hangmérnökünk kiment a stúdióból hogy telefonáljon, elkezdünk bolondozni a basszusdobokon. Ez lett az eredmény. Nem rossz, mi?

8. Jorolin (*Aggodalom*)

Improvizáció jó dolog, ha egyedül vagy és senkivel nem kell törődnöd. Ha viszont gyerekeid vannak, vagy gyerekeket szeretnél, gondoskodni kell a jövőjükről.

9. Mogojuguya (*Rosszakarat*)

Tévedés azt hinni, hogy a rosszindulatú embereket ajándékkal meg lehet nyerni

10. Faantan mogoba (*Hamis büszkeség*)

Egyesek, bár több segítségre van szükségük, mint a koldusnak az utca szélén, túl büszkék, hogy ezt kimutassák. Ha direkt rákérdezel, felháborodva nemet mondanak. Ezt a számot barátomnak, DJ-ZIPFLO-nak (rendes neve Manfred Rudolf), a kérdésfeltevés nélküli segítség utólérhetetlen mesterének ajánlom.

11. Mun ye mun ye (*Ahogy a zene keletkezik*)

Egy szép napon almát rágva mentem az utcán. Egyszer csak arra lettem figyelmes, hogy lépéseim és az almarágás a következő ritmust képezik: Pabobopabobopa-papapapabo -pa- Ebből keletkezett ez a zenedarab.

12. Tanchi

Az indonéziai **Szamba Szunda** együttesel 2003-ban Németországban, a Rudolstadt TFF-en ismerkedtem meg. Éppen gyakoroltam, amikor rámentek, mert mint mondták, tudni akarták hogy ki játszik szunda népzene. Nem akarták elhinni, hogy még soha nem találkoztam szunda zenészekkel, soha nem hallottam szunda zenét és amit én játszottam, az ősrégi Tusia népzene volt Afrikából. Később, amikor én hallottam játszani őket, nekem esett le az állam: hogy a fenébe tudnak ezek az emberek hamisítatlan tusia zenét játszani, ha nem találkoztak tusiakkal és nem hallottak tusia zenét. Erre ők azt mondták, hogy nem tudják, miről beszélek, ők ugyanis egész idő alatt szunda zenét játszottak. Ezek után nem volt nehéz közösen fellépniük, s 2004 februárjában meg is látogattam őket Bandungban. Azóta állandóan honvágyam van Indonézia után.

13. Jemejugu

Ez második Kamalenyám a CD-n, és pedig szóló balafonra. Egyszer, Párizsból Ouagaduguba menet elaludtam a repülőgépen és hirtelen őseim körében találtam magamat, akik mind híres balafonisták voltak. Arra voltak kíváncsiak, hogy mit csináltam Európában. Leültem a balafonhoz és anélkül, hogy a számot kinyitottam volna, elmeséltem nekik. Még pedig pontosan azt, ami itt hallható. Nálunk ugyanis beszél a balafon.